

**ПЕДАГОГІЧНИЙ АЛЬМАНАХ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА»**

Збірник матеріалів

**V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених**

(6 листопада 2025 року)



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

ФАКУЛЬТЕТ ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ
КАФЕДРА СІМЕЙНОЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ
ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

Збірник матеріалів
V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Випуск 5
6 листопада 2025 року

Одеса
Видавництво ТОВ «Лерадрук»
2025 рік

Рекомендовано до друку Вченою радою університету Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (протокол №5 від 30.10.2025).

Рецензенти:

Листопад О. А. – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної педагогіки, ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»;

Бабчук О. Г. – кандидат психологічних наук, доцент, завідувач кафедри психології та педагогіки, Одеський державний університет внутрішніх справ.

Педагогічний альманах «Актуальні проблеми дошкільної освіти: теорія та практика»: збірник матеріалів V Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (6 листопада 2025 року). Одеса: Видавництво ТОВ «Лерадрук», 2025. Вип. V. 284 с.

ISBN: 978-617-7768-55-4

Організаційний комітет:

Богуш А. М. – дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор (голова);

Сторож В. В. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології (заступник голови);

Кавиліна Г. К. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології (відповідальний секретар);

Булгакова О. Ю. – доктор психологічних наук, доцент, декан факультету дошкільної педагогіки та психології;

Тубичко Ю. О. – старший викладач кафедри сімейної та спеціальної педагогіки і психології.

Матеріали збірника відображають наукові дослідження і їх результати, здобуті в процесі науково-дослідної роботи студентів та молодих науковців, які навчаються у закладах вищої освіти України.

Відповідальність за зміст, точність цитат, прізвищ і представлених даних несе автор.

використання.....	81
<i>Начева Ю. В.</i> Літературні ігри як метод формування художньо-мовленнєвої компетенції у дітей передшкільного віку.....	87
<i>Скориход О. О.</i> Спільна діяльність дорослих і дітей як чинник формування позитивних взаємин у сім'ї....	93
<i>Хлань А. С.</i> Методика роботи з картинками з дітьми раннього віку.....	99
<i>Бабчук М. І., Христова Н. С.</i> Формування вольової регуляції в умовах індивідуальної спортивної діяльності....	104
<i>Шкурка О. В.</i> Методика організації фізкультурно-оздоровчої роботи в сучасному ЗДО.....	110
<i>Krymova N. O., Azarkina O. V.</i> The role of isotherapy in the formation of the emotional-volume sphere of elderly preschoolers.....	121
<i>Cojocari L.</i> Fundamente organizațional-pedagogice ale formării competenței profesionale a cadrelor didactice în educația pentru sănătate.....	128
<i>Ohrimenco (Boțan) A.</i> Percepții parentale privind utilizarea tehnologiei în copilăria timpurie: perspective educaționale pentru o mediere digitală conștientă.....	140

Розділ III. Особливості інклюзивних підходів

<i>Ковиліна В. Г., Кожемякіна В. В.</i> Ігрові методи у психологічній корекції комунікативних труднощів дітей старшого дошкільного віку із ЗПР.....	160
<i>Коргун Л. М.</i> Дослідження інклюзивної компетентності майбутніх вихователів.....	166
<i>Літовченко О. В., Лисименко А. Б.</i> Особливості розвитку довільної уваги у дітей із порушеннями мовлення.....	173
<i>Літовченко О. В., Роговець А. С.</i> Використання методів казкотерапії для розвитку мовлення у дітей дошкільного віку.....	181
<i>Парубська О. В.</i> Розвиток мовлення у дітей старшого дошкільного віку (на прикладі дітей з вадами слуху).....	189
<i>Krymova N. O., Zorochkina T. S.</i> The role of art-therapy in the formation of an inclusive educational envi-	

МЕТОДИКА РОБОТИ З КАРТИНКАМИ З ДІТЬМИ РАННЬОГО ВІКУ

**Здобувачка першого рівня
вищої освіти А. С. Хлань**

Актуальність теми дослідження – методика роботи з картинками з дітьми раннього віку є важливим компонентом розвитку не тільки мовлення, а й загального пізнавального процесу малюків. Візуальні образи відіграють ключову роль у формуванні уявлень про довколишній світ, розвитку мислення, уваги та пам'яті. На цьому етапі життя дитина активно пізнає довколишнє середовище, і картини є одним із найбільш ефективних інструментів для стимулювання її пізнавальної активності. Вони допомагають розвивати уяву, сприяють засвоєнню нових понять і вивченню зв'язків між предметами та явищами.

Мета дослідження це провести теоретичний аналіз літератури та виявити сутність методики роботи з картинками з дітьми раннього віку.

Результати досліджень вказують, що найбільш результативним є використання різних видів картин: сюжетних, предметних, художніх, ілюстративних та серійних. Сюжетні картини стимулюють розвиток мовлення, навичок розповідання, логічного мислення. Предметні – сприяють збагаченню словникового запасу й формуванню понять. Художні репродукції впливають на емоційно-естетичну сферу дитини, а серійні картини допомагають закріпити послідовність дій і логіку подій [1, с.36].

Картинки та ілюстрації активізують дитячу уяву і допомагають їм створювати власні історії, фантазувати і висловлювати свої почуття. Наприклад, запитання на кшталт «що могло б статися далі» або «що відчувають персонажі» стимулюють дитячу творчість і самовираження. Таким чином, навчання дітей раннього віку за допомогою живопису

- це ефективний метод навчання, який має цілісний вплив на розвиток дитини [5, с.157].

Одним із важливих напрямків роботи з картинками є розвиток мовлення. Завдяки картинкам діти можуть не лише дізнаватися назви предметів, а й розширювати свій словниковий запас, вивчати різні ознаки предметів, а також їх функції і призначення. Наприклад, на картинці зображено яблуко. Педагог може запитати дитину: «Що це? Якого кольору? Який це розмір? Що з ним можна робити?», що допомагає дитині не лише познайомитись з назвою об'єкта, а й розвивати здатність до опису предметів, розпізнавання їх характеристик. Картинки також допомагають дітям формувати мислення. Зображення можуть сприяти розвитку здатності до порівняння і узагальнення. Наприклад, на картині зображено кілька тварин (кішка, собака, коняк). [4, с.174].

Найпоширеніший метод – це запитання, що допомагають активно залучити дитину до обговорення картин [3, с.11]: «що це за предмет?», «якого кольору він?», «який це розмір?», «як його можна використовувати?», «що робить ця людина?».

Такі запитання сприяють активізації мовлення, розвитку критичного мислення та здатності формулювати свої думки.

Методика роботи з картинками у ранньому віці включає різноманітні прийоми: від запитань і порівнянь до створення сюжетів і імітаційних ігор. Це дозволяє не лише знайомити малюка з довколишнім світом, а й активно стимулювати мовленнєвий розвиток, сприяти формуванню мислення, уваги та уваги. Важливо, що всі ці методи мають бути адаптовані до вікових можливостей дитини та її потреб у розвитку [2, с.46].

Дослідження показали, що яскраві зображення допомагають дітям розрізняти колір, форму та розмір предметів. М. Монтессорі підкреслювала важливість візуальних

стимулів у формуванні чуттєвого досвіду дітей.

Використання картин як навчальних посібників може збільшити словниковий запас. Супроводжуючи картинки словами, діти вивчають нові слова і вчаться зв'язно говорити.

А.М. Богуш та Н.В. Гавриш у своєму посібнику «Запрошуємо до розмови» пропонують цікаві прийоми, які спонукають дитину до мовленнєвої активності. Серед них – «живі картинки» (герої «оживають» і звертаються до малюка), ігри-загадки («Хто це?»), ігри на порівняння («Що змінилось?»), мовленнєві ситуації («Допоможи герою знайти дорогу», «Поясни, чому м'ячик плаче»). Такі завдання не лише активізують словник, а й розвивають логіку, увагу, вміння висловлювати судження, ставити запитання.

На базі ЗДО «Пролісок» у селі Визирка було проведено експериментальне дослідження, метою якого було вивчення ефективності методик роботи з картинками у розвитку пізнавальних процесів (спостережливості, уваги, уяви, мовлення) у дітей 5-6 років. В експерименті взяли участь дві старші групи дітей. Кожна група складалася з 12 дітей віком 5-6 років.

У контрольній групі було 7 хлопчиків та 5 дівчат, в експериментальній 6 хлопчиків і 6 дівчат.

У моєму дослідженні були використані наступні методики: спостереження за дітьми під час роботи з картинками, завдання на концентрацію уваги та орієнтацію на деталі картинки, методика розвитку уяви: за допомогою картинок діти повинні були розповідати історії або вигадувати сюжет, оцінка вміння дітей описувати картинку, будувати речення, відповідати на питання щодо змісту картинки.

Діти експериментальної групи протягом кількох тижнів брали участь у заняттях з картинками. На кожному занятті вони спостерігали за картинками, описували, що на них зображено, вигадували історії, а також виконували завдання на знаходження деталей. Окрім того, діти активно

взаємодіяли один з одним, обговорюючи побачене, що сприяло розвитку мовлення, спостережливості та уяви.

Контрольна група виконувала традиційні завдання на розвиток когнітивних здібностей: слухання казок, повторення інформації, ігри на запам'ятовування. Тут не було використано картинок, і основний акцент був на словесній формі подачі матеріалу та запам'ятовуванні інформації.

У результаті аналізу отриманих даних було виявлено, що діти експериментальної групи, які працювали з картинками, показали значно кращі результати у розвитку пізнавальних процесів порівняно з контрольною групою (Таблиця 1). Це включало: діти експериментальної групи краще помічали деталі на картинках і з більшою концентрацією виконували завдання на увагу; вони були здатні формулювати більш розгорнуті відповіді та вигадувати цікавіші історії, діти в експериментальній групі проявили більшу фантазію в створенні історій за картинками.

Таблиця 1

Отримані результати після дослідження

Показники розвитку пізнавальних процесів	Експериментальна група (картинки)	Контрольна група (традиційні методи)
Спостережливість	90% дітей показали високий рівень	60% дітей показали високий рівень
Уява	85% дітей зосереджені на деталях картинок	55% дітей зосереджені на завданнях
Креативність	75% дітей придумали оригінальні сюжети	45% дітей придумали прості історії
Мовленнєва активність	80% дітей описували картинки з використанням складних речень	50% дітей описували картинки просто
Загальний рівень пізнавальної діяльності	Високий рівень у 85% дітей	Високий рівень у 55% дітей

За результатами проведеного експериментального дослідження, яке було проведено на базі ЗДО «Пролісок» у селі Визирка, можна зробити кілька ключових висновків. По-перше, використання картинок у роботі з дітьми старшого дошкільного віку сприяє значному розвитку пізнавальних процесів, зокрема, спостережливості, уваги, уяви та мовлення. Діти експериментальної групи, які працювали з картинками, показали кращі результати в усіх аспектах пізнавальної діяльності порівняно з контрольною групою. Вони більш детально описували зображення, проявляли більшу креативність у вигадуванні історій, краще фокусувалися на деталях картинок, що свідчить про розвиток їхньої уваги та спостережливості. Крім того, діти експериментальної групи демонстрували значно вищий рівень мовленнєвої активності та здатності до побудови складних речень. Це підтверджує ефективність використання картинок як інструменту для стимулювання пізнавальної активності дітей та розвитку їхніх мовленнєвих і когнітивних здібностей. Тому можна зробити висновок, що робота з картинками є важливою складовою дошкільної освіти, яка значно покращує когнітивний розвиток дітей, що підтвердилося на прикладі дітей, які брали участь у дослідженні в ЗДО «Пролісок».

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на поглиблене вивчення впливу роботи з картинками на розвиток мовлення, мислення та емоційної сфери дітей раннього віку. Перспективним є також створення методичних рекомендацій щодо використання сучасних візуальних засобів (інтерактивних картинок, мультимедійних матеріалів) у роботі з дітьми цього віку, а також порівняння ефективності традиційних і цифрових методів навчання через зображення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бенера В.Є., Маліновська Н.В. Теорія та методика розвитку рідної мови дітей: Навчально-методичний посібник за кредитно-модульною системою організації навчаль-

ного процесу для студентів напряду підготовки «Дошкільна освіта». Київ : «Слово», 2018. 376 с.

2. Ваганова Н.А. Психологічні особливості сприймання старшими дошкільниками картин. *Актуальні проблеми психології: проблеми психології творчості: збірник наукових праць*. За ред. В.Моляко. Т. 12. Вип. 6. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І.Франка, 2009. С. 46-51.

3. Гурковська Т. Дитина до трьох: психологічний портрет з рекомендаціями. *Дошкільне виховання*. 2017. № 12. С. 11–15.

4. Дитина: Освітня програма для дітей від двох до семи років / наук. кер. проекту: В.О. Огнев'юк; авт. кол.: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, Н.І. Богданець-Білокаленко [та ін.]; наук. кер.: М.А. Мащовець; Мін. освіти і науки, мол. та спорту України, Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 304 с.

5. Маліновська Н.В. Підготовка майбутніх вихователів до формування мовленнєвої компетенції у дітей дошкільного віку. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2017. № 17 (60). С. 157–160.

ФОРМУВАННЯ ВОЛЬОВОЇ РЕГУЛЯЦІЇ В УМОВАХ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Магістрантка Н. С. Хримова

Наук. кер. док. філос. (PhD), ст. викл. М. І. Бабчук

У спортивній психології воля розглядається як свідомо регуляція поведінки, що виявляється в умінні переборювати труднощі та спрямовувати активність на досягнення визначених цілей, попри перешкоди. Вольова регуляція виступає ключовим психічним механізмом, що забезпечує ефективне функціонування спортсмена, особливо в індивідуальних видах спорту, де результат залежить винятково від зусиль са-

Збірник матеріалів
V Всеукраїнської конференції
здобувачів вищої освіти і молодих учених

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ:
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

Випуск 5

6 листопада 2025 року

Виготовлено з готового оригінал-макету
Технічне редагування матеріалів збірника – О.І. Кисельова.

Підписано до друку 03.11.2025 р. Папір офсетний. Формат 60×90/16.
Гарнітура «Times New Roman». Ум.-друк. арк. 17,8.
Тираж 300 прим. Зам. № 37.

Видавництво ТОВ «Лерадрук»
Свідоцтво ДК № 2645 від 11.10.2006 р.
м. Роздільна, вул. Європейська, 44.
E-mail: leradruk@gmail.com